

dr hab. n. med. Aleksandra Nitecka-Buchta

Katedra Dysfunkcji Narządu Żucia

Śląski Uniwersytet Medyczny

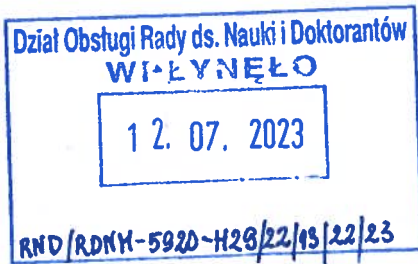
w Katowicach Wydział Nauk

Medycznych w Zabrze

pl. Traugutta 2, 41-800 Zabrze

Śląski
Uniwersytet
Medyczny
w Katowicach

Zabrze, 30.06.2023 r.

RECENZJA

dorobku naukowego w postępowaniu o nadanie tytułu doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne

Pani dr n. med. Maria Mituś-Kenig

**pt.: „Analiza wyników leczenia ortodontycznego oraz jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej w grupie pacjentów leczonych w przeszłości onkologicznie”
opracowana na zlecenie Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego**

Podstawą formalną recenzji jest pismo Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. dr hab. n. med. Hanny Szajewskiej (Uchwała nr RND/RDNM-5920-H29/22/5/22/23) z dnia 09.05.2023 roku.

1. Ogólne dane o kandydatce do stopnia doktora habilitowanego

Dr n. med. Maria Mituś-Kenig - adiunkt w Zakładzie Periodontologii, Profilaktyki i Klinicznej Patologii Jamy Ustnej Instytutu Stomatologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum w Krakowie. Uzyskała dyplom lekarza dentysty w roku 2001 - Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum. W 2006 roku obroniła rozprawę doktorską w dziedzinie medycyny: “Ocena skuteczności skojarzonego leczenia chorych na zaawansowanego raka dziąsła” nadany przez Radę Naukową Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie pod opieką Prof. dr hab. med. Bogdana Glińskiego. Tytuł specjalisty w dziedzinie ortodoncji uzyskała w roku 2009. W roku 2015

uzyskała również międzynarodowy tytuł specjalisty European Board of Orthodontists. Godnym uwagi jest fakt ustawicznego szkolenia i podnoszenia swoich kwalifikacji przez Kandydatkę, w ramach licznych (149) szkoleń i kursów. Habilitantka ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego po raz pierwszy.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

(zgodnie z art.219 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce tj. Dz. U. z 2020 r poz.85 z późn.zm.) :

Tytuł osiągnięcia naukowego brzmi „*Analiza wyników leczenia ortodontycznego oraz jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej w grupie pacjentów leczonych w przeszłości onkologicznie*”. W skład osiągnięcia naukowego wchodzi trzy prace oryginalne opublikowane w czasopiśmie open access z listy filadelfijskiej, recenzowane w latach 2020-2021. Do oceny osiągnięcia naukowego przedłożono:

1. Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochrowska E, Pawlowska E. Quality of Life in Orthodontic Cancer Survivor Patients-A Prospective Case-Control Study. Int J Environ Res Public Health. 2020 Aug 12;17(16):5824. doi: 10.3390/ijerph17165824. PMID: 32806498, Impact Factor: 3.390 Punktacja MEiN: 140.000
Autorka podaje wkład własny w powstanie pracy 75%.

W pracy tej Autorka oceniała wyniki leczenia ortodontycznego na podstawie cech fizjologicznego zgryzu: I klasa Angle'a, I klasa kłowa obustronna, triady boczne, symetria łuków zębowych, prawidłowy overjet i overbite, uszeregowanie zębów w łuku zębowym, prawidłowa estetyka twarzy i uśmiechu. Analizowała także częstość występowania powikłań, w trakcie i po zakończonej terapii oraz jakość życia związaną ze zdrowiem jamy ustnej. Oceniała także średni czas leczenia w obu grupach i okazało się, że jest on istotnie krótszy w grupie pacjentów leczonych wcześniej onkologicznie. Nie stwierdzono różnic w wynikach leczenia pomiędzy grupami ani na modelach, ani w analizie cefalometrycznej, ani w dokumentacji fotograficznej. Jedynie zapalenie błony śluzowej jamy ustnej występowało znacząco częściej w grupie pacjentów leczonych wcześniej onkologicznie. Wskaźnik zdrowia jamy ustnej OHIP i OHIP-14 nie różnił się także między grupami. Jedynym wskaźnikiem różniącym obie grupy był indeks dyskomfortu psychicznego, który w grupie mężczyzn leczonych w przeszłości onkologicznie znacząco przewyższał wskaźnik w grupie mężczyzn zdrowych. Nasunęło to Autorce wniosek, że leczenie ortodontyczne osób po terapii

onkologicznej może być prowadzone zgodnie z protokołem dla osób zdrowych. Wnioskiem płynącym z tej pracy jest fakt, iż należy zwrócić szczególną uwagę na komfort psychiczny pacjentów płci męskiej, którzy poddawani byli w przeszłości terapii onkologicznej. Recenzent ma jednak wątpliwość co do metody statystycznej, która została zastosowana podczas analizy danych, a która dostarczyła w wynikach bardzo wysokich wartości odchylenia standardowego(SD), często większych niż sama średnia wartość OHIP-14. Świadczyć to może o małej precyzji badania. Artykuł został jednak zrecenzowany w czasopiśmie i uzyskał pozytywne opinie.

2. Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochrowska E, Pawlowska E. Comparison of Oral Health Impact Profile (OHIP-14) Values in Cancer Survivor Patients Treated Orthodontically with Either Rapid or Standard Duration Protocols of Treatment-A Prospective Case-Control Study. *Int J Environ Res Public Health*. 2020 Dec 4;17(23):9068. doi: 10.3390/ijerph17239068. PMID: 3329173, Impact Factor: 3.390 Punktacja MEiN: 140.000. Wkład własny w powstanie pracy 75%.

W drugiej pracy Habilitantka porównała jakość życia związaną ze zdrowiem jamy ustnej w grupie pacjentów z przeszłością onkologiczną i stworzyła dwie grupy: terapię ortodontyczną przyspieszoną i w normalnym protokole leczenia. Oceniała wyniki leczenia ortodontycznego, częstość występowania powikłań oraz jakość życia leczonych pacjentów z wywiadem onkologicznym. Odpowiednio po 11 i 19 miesiącach leczenia nie stwierdziła różnic pomiędzy grupami ani w wynikach leczenia, ani w ilości powikłań. Grupy pacjentów onkologicznych leczonych szybciej lub wolniej nie różniły się także wskaźnikiem zdrowia jamy ustnej. Wnioskiem płynącym z tej pracy jest fakt, że nie ma przeciwwskazań do prowadzenia ortodontycznego w szybszym protokole. Jest to jednak wniosek niezgodny z założeniami AAPD, na które powołuje się Habilitantka.

3. Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochrowska E, Pawlowska E. Cancer survivors present significantly lower long-term stability of orthodontic treatment: a prospective case-control study. *Eur J Orthod*. 2021 Dec 1;43(6):631-638. doi: 10.1093/ejo/cjaa083. Impact Factor: 3.131 Punktacja MEiN: 140.000. Wkład własny w powstanie pracy 75%.

Trzecia praca analizowała stabilność leczenia ortodontycznego w grupie pacjentów leczonych w dzieciństwie chemioterapią i w grupie zdrowych pacjentów. Wszyscy pacjenci z grupy badanej leczeni byli lekami cytostatycznymi w okresie kształtowania się zębów stałych. Analizowano dwa wskaźniki ICON i PAR oraz wskaźnik satysfakcji z leczenia. Wskaźniki ICON i PAR wykazały pogorszenie stabilności leczenia ortodontycznego w grupie pacjentów leczonych chemioterapią w porównaniu do grupy zdrowej. Pozostałe wyniki badania wskazują na fakt, że leczenie ortodontyczne może być prowadzone w taki sam sposób w obu grupach. Nie zanotowano także istotnych różnic pomiędzy grupami w ankietach satysfakcji pacjentów po zakończonym leczeniu ortodontycznym.

Autorka podsumowując cykl swojego doniesienia naukowego zaznacza, że kluczowym elementem leczenia ortodontycznego pacjentów z przeszłością onkologiczną jest współpraca z prowadzącym nadzór onkologiem. Proponuje także wprowadzenie indywidualizacji leczenia tych pacjentów, stosowania badań rezonansu magnetycznego, zamiast promieniowania radiologicznego oraz zintensyfikowaną higienę jamy ustnej, zapobiegającą częstszym zapaleniom błony śluzowej jamy ustnej w grupie pacjentów onkologicznych. Wspomina także o innej mechanice leczenia, z zastosowaniem rurek, zamków estetycznych, bez ligatur elastycznych, czy elementów akrylowych. Te informacje nie wynikają jednak bezpośrednio z przeprowadzonych badań. Zaznacza także, że leczenie pacjentów po chemioterapii związane jest ze skróconym skokiem wzrostowym i zaburzonym rozwojem żuchwy. Informacje te wydają się bardzo istotne, nie zostały jednak wzięte pod uwagę podczas prowadzonych badań.

W sumie cykl prac pozwolił Autorce zgromadzić: **punktów IF=9,911**, co przekłada się według nowej punktacji na **punktów MEiN=420**.

3. Ocena dorobku naukowego

Prowadzone przez Autorkę badania, opisane w publikacjach tworzących osiągnięcie naukowe dotyczyły bardzo ważnego tematu opieki nad pacjentami leczonymi ortodontycznie i związku tego leczenia z przebyciem w dzieciństwie chorobą nowotworową. Autorka szukała różnic w przebiegu leczenia ortodontycznego w dwóch grupach pacjentów- po przebytych leczeniu onkologicznym i pacjentów zdrowych. Porównała odległe wyniki leczenia, czas trwania leczenia i stabilność efektów prowadzonej terapii ortodontycznej w obu grupach.

Aspekt społeczny leczenia pacjentów z chorobą nowotworową jest niezwykle ważny, a kliniczne obserwacje i badania naukowe w tym temacie są bardzo istotne dla codziennej praktyki ortodontycznej. Diagnostyka i leczenie dzieci z chorobą nowotworową zgodnie z wytycznymi American Academy of Pediatric Dentistry powinny być popularyzowane i wdrażane do codziennej pracy lekarzy klinicystów, a do tej pory w piśmiennictwie brak publikacji na temat związku przebytej choroby nowotworowej z następowym leczeniem ortodontycznym w wieku młodzieńczym. Wytyczne Akademii posłużyły Kandydatce do stworzenia innowacyjnego tematu badawczego, który zdaniem Recenzenta powinien być kontynuowany, a długoczasowe obserwacje młodocianych pacjentów leczonych onkologicznie powinny być wnikliwie analizowane w celu znalezienia potencjalnego wpływu terapii przeciwnowotworowej na kolejne etapy rozwoju dzieci i młodzieży. Bardzo potrzebna jest także analiza tych zależności i wprowadzenie wytycznych dla bezpiecznego leczenia tej grupy pacjentów. Recenzent ma nadzieje, że trzy prace przedstawione jako osiągnięcie naukowe są wstępem do dalszych badań w tym temacie. Wyniki badań obejmujące większą populację w przeciągu kilkunastu lat mogłyby przynieść wartościowe obserwacje.

Dorobek naukowy Habilitantki obejmuje 21 prac, w tym w czasopismach z IF 14 prac, opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych głównie w Journal of Environmental Research and Public Health (MDPI) i European Journal of Orthodontics. Sumaryczna wartość wskaźnika oddziaływania według bazy Web of Science zgodnie z rokiem opublikowania wynosi 48,828, sumaryczna wartość MEiN 1449, w tym IF: **9,911** i **MEiN: 420** punktów cyklu prac zgłoszonych jako dorobek habilitacyjny. Habilitantka w dorobku naukowym posiada **Index Hirscha** według bazy Web of Science: **7**, a według bazy Scopus: **8**, co jest pokaźnym wskaźnikiem cytowań i ma znaczący wpływ na światową naukę. Jednak uwagę Recenzenta zwraca duża różnorodność tematyczna publikacji, również z zakresu medycyny ogólnej, dotyczących leczenia onkologicznego nowotworów pęcherza moczowego, jamy brzusznej i gruczołu piersiowego. Podsumowując cytowania cyklu prac, wchodzących w skład osiągnięcia naukowego :

Praca I:

Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochrowska E, Pawlowska E. Quality of Life in Orthodontic Cancer Survivor Patients-A Prospective Case-Control Study. Int J Environ Res Public Health. 2020 Aug 12;17(16):5824. doi: 10.3390/ijerph17165824. PMID: 32806498
ma 7 cytowań w tym 2 autocytowania.

Praca II:

Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochrowska E, Pawłowska E. Comparison of Oral Health Impact Profile (OHIP-14) Values in Cancer Survivor Patients Treated Orthodontically with Either Rapid or Standard Duration Protocols of Treatment-A Prospective Case-Control Study. *Int J Environ Res Public Health*. 2020 Dec 4;17(23):9068. doi: 10.3390/ijerph17239068. PMID: 3329173 **ma 1 autocytywanie.**

Praca III:

Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochrowska E, Pawłowska E. Cancer survivors present significantly lower long-term stability of orthodontic treatment: a prospective case-control study. *Eur J Orthod*. 2021 Dec 1;43(6):631-638. doi: 10.1093/ejo/cjaa083. Impact Factor: 3.131 Punktacja MEiN: 140.000 **ma 2 autocytywania.**

Pozostałe przedstawione publikacje dotyczące leczenie stawów skroniowo-żuchwowych, w których dr n.med. Maria Mituś-Kenig jest drugim lub kolejnym autorem nie są oryginalnymi pracami badawczymi Kandydatki i nie pokrywają się z tematem jej doniesienia naukowego, w związku z czym Recenzent nie analizuje ich wartości merytorycznej. Aktywność naukowa Kandydatki w ostatnich latach znacząco wzrosła, w porównaniu do dorobku naukowego sprzed obrony pracy doktorskiej w roku 2006, który stanowiła tylko jedna praca poglądowa.

Habilitantka podaje, że jest autorem/współautorem 34 doniesień na zjazdach krajowych i zagranicznych prezentowanych w formie ustnej oraz plakatowej, w tym: 14 prezentacji ustnych oraz 11 plakatowych, które zostały uwzględnione w autoreferacie. W analizie bibliometrycznej publikacji dorobku naukowego z Biblioteki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego uwzględniono jedynie 15 streszczeń zjazdów międzynarodowych oraz 1 krajowego. Habilitantka nie posiada w swoim dorobku naukowym monografii, rozdziałów w podręcznikach, recenzji ani badań wielośrodkowych.

4. Współpraca z innymi ośrodkami

Stała współpraca z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi (prof. dr hab. med. Elżbietą Pawłowską i dr n.med. Marcinem Derwichem) oraz Uniwersytetem Medycznym w Warszawie (prof. dr hab.n.med. Ewą Czochrowską). Kandydatka jest Promotorem pomocniczym w trzech

przewodach doktorskich w Łódzkim Uniwersytecie Medycznym i Śląskim Uniwersytecie Medycznym w latach 2015, 2018 i 2021.

5. Patenty uzyskane na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej

Habilitantka jest także autorem wynalazku stosowanego w trakcie leczenia ortodontycznego: aparatu ortodontycznego do poszerzania górnego łuku zębowego i równoczesnej dystalizacji zębów trzonowych górnych. Aparat ten służy głównie do leczenia pacjentów z zwężeniem szczęki towarzyszącej II lub III klasie szkieletowej, przyspiesza leczenie ortodontyczne w codziennej praktyce. **Patent nr 218994** został udzielony 16.04.2014.

6. Ocena działalności organizacyjnej i dydaktycznej

Habilitantka pełniła następujące funkcje:

- Organizator szkoleń Medycznego Centrum Kształcenia Podyplomowego jako kierownik naukowy kursów: „Leczenie ortodontyczne pacjentów onkologicznych”
- Członek Zespołu Egzaminacyjnego do przeprowadzania Lekarskiego Egzaminu Państwowego oraz Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Państwowego
- W latach 2012-2017 członek zespołu redakcyjnego czasopisma *Medycyna Praktyczna – Stomatologia*
- W latach 2017-2020 sekretarz, organizator i kierownik naukowy szkoleń organizowanych przez Krakowskie Koło Polskiego Towarzystwa Ortodontycznego
- W 2019 roku Organizator oraz Członek komitetu naukowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Ortodontycznego.
- Od 2013 roku pracuje jako Adiunkt, w Zakładzie Periodontologii, Profilaktyki i Klinicznej Patologii Jamy Ustnej w Instytucie Stomatologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum w Krakowie, prowadzi zajęcia ze studentami 4 roku kierunku lekarsko-dentystycznego Wydziału-Lekarskiego UJCM

7. Recenzowanie publikacji naukowych

Habilitantka nie podaje współpracy z Wydawnictwami medycznymi w roli Recenzenta.

8. Wniosek końcowy

Oceniając dorobek naukowy Habilitantki dr. n. med. Marii Mituś-Kenig oraz doświadczenie zawodowe, jako nauczyciela akademickiego, należy stwierdzić, iż są one wystarczające do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego. Prace opublikowane w czasopiśmie ze wskaźnikiem IF spełniają podstawowe wymogi stawiane kandydatowi na stopień doktora habilitowanego nauk medycznych. Podsumowując przedłożony mi do oceny dorobek naukowy dr. n. med. Marii Mituś-Kenig oraz oryginalne osiągnięcie naukowe w postaci cyklu trzech prac pt.: **„Analiza wyników leczenia ortodontycznego oraz jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej w grupie pacjentów leczonych w przeszłości onkologicznie”**, upoważnia do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego. Uwzględniając wartość dorobku naukowego dr. n. med. Marii Mituś-Kenig rekomenduję wniosek do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie Habilitantki do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

dr hab. n. med. Aleksandra Nitecka-Buchta

Aleksandra
Nitecka-Buchta

Elektronicznie podpisany przez
Aleksandra Nitecka-Buchta
Data: 2023.07.10 22:08:53
+02'00'